

Kundera moderní a postmoderní

24. 2. 2014

Brian McHale: Postmodernist Fiction (1987)

Budu formulovat obecnou tezi o **modernistické fikci**: dominanta modernistické fikce je epistemologická. To znamená, že modernistická fikce používá strategie, které zakládají otázky typu: „Jak mohu interpretovat tento svět, jehož jsem součástí?“ A můžeme dodat i jiné: „Co je možné poznat?“, „Kdo to může poznat?“, „Jak to může poznat a s jakým stupněm určitosti?“, „Jak může být poznání přeneseno od jednoho člověka na druhého a s jakým stupněm spolehlivosti?“, „Jak se při tomto přenesení proměňuje objekt poznání?“, „Jaké jsou hranice poznatelného?“, atd.

Brian McHale: Postmodernist Fiction (1987)

Dominanta **postmoderní fikce** je ontologická. To znamená, že postmoderní fikce používá strategie, které zakládají otázky typu: „Jaký je toto svět?“, „Co v něm můžeme udělat?“, „Které z mých já to může udělat?“ Existují i další typicky postmoderní otázky, které se vztahují buď k ontologii literárního textu samotného, nebo k ontologii světa, který tento svět projektuje, například: „Co je svět?“, „Jaké máme druhy světů, jak jsou založeny a jak se liší?“, „Co se stane, když umístíme různé druhy světů do vztahu vzájemné konfrontace, nebo když zpochybníme hranice mezi světy?“, „Jaký je způsob existence textu a jaký je způsob existence světa (nebo světů), který tento text projektuje?“, „Jak je tento projektovaný svět strukturován?“, atd.

Linda Hutcheon

- Umění
- Historie
- Věda

Otázka už nadále není: „K jakému empirickému objektu jazyk odkazuje?“, nýbrž: „Do jakého kontextu tento jazyk patří?“

Linda Hutcheon

- Kolážovitost. Parodičnost.
- Sebereflexivnost. Reference. Repräsentace.
- Političnost. Ideologie.

Postmoderní kontradikce

- fikčnost x nefikčnost
- subjektivita x objektivita x pluralita
- elitističnost x masovost
- život/svět x umění
- akademičnost x populárnost
- autor x čtenář
- minulé x současné

postmoderní otázky

- Jak je udělána literatura?
- Jak je udělána historie?
- Jak odkazují ke světu?

postmoderní otázky

- Jak je udělána literatura?
- Jak je udělána historie?
- Jak odkazují ke světu?

Teze: „Kombinace historiografického přístupu s přístupem postmoderní fikce smývá rozdíly mezi historií a fikcí, mezi světy, které popisujeme, a světy, které utváříme.“

Postmoderní fikce specifickým způsobem kombinuje fikční i nefikční postupy, kterými popisuje různé politické a historické světy.
Zároveň je důležité, **CO** popisuje a **JAK** to popisuje.

JAK

- a) hybridní útvary vzniklé kolážovitou kombinací existujících fikčních i nefikčních literárních forem, postupů a stylů
- b) sebereflexivní psaní
- c) intertextualita

CO

- a) vytváření alternativních světů
  - - kontrafaktová historie
  - - míšení reálně neslučitelných světů
  - - falzifikace historických světů
- b) konkretizace historických světů pomocí fikčních světů